

Euskarazko kultur kontsumoa ulertu nahirik. Arabatik begirada.

Josu Amezaga
NOR Ikerketa Taldea, EHU

Soziolinguistika hiztegi txikia. Arabatik Euskal Herrira Hausnartu

2019ko urtarrilak 29

OIHANEDER EUSKARAREN ETXEA
GASTEIZKO KAFE ANTZOKIA

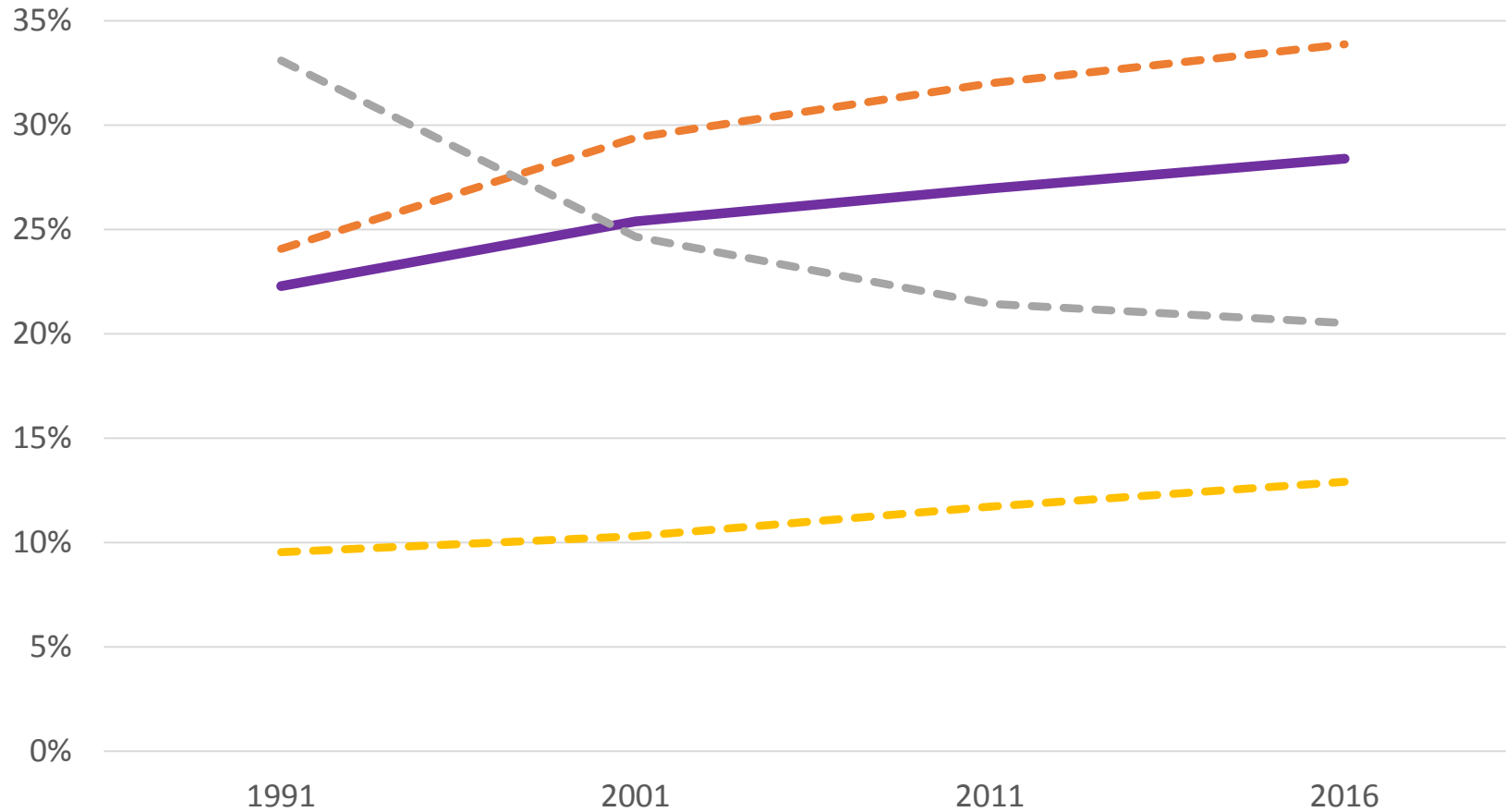

Hitzaldiaren berri

- Jatorria: euskarazko kultur kontsumoaren inguruko kezka eragindako gogoeta.
- Helburua: gogoeta hura Arabako testuingurura ekartzea.
- Eskema:
  - Azken hiru hamarkadetako bilakaera soziolinguistikoa: aldaketa kuantitatiboak eta kualitatiboak.
  - Erronka berria: euskarazko sozializazioa.
  - Eragin beharreko eremuak eta ditugun oztopoak.

Bilakaera kuantitatiboa

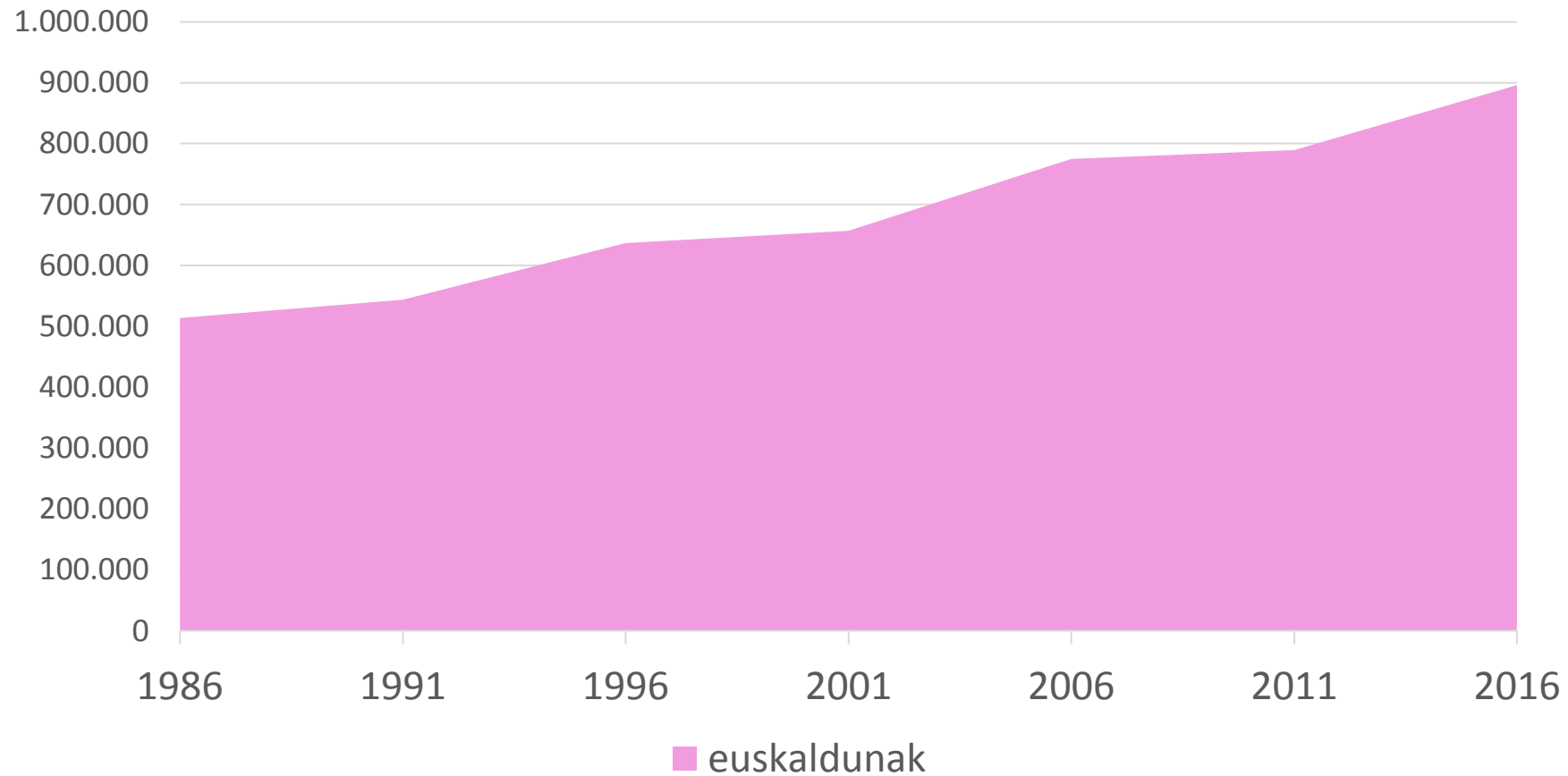

Euskaldunen portzentajeak (16 urtetik gorako populazioa, Inkesta Soziolinguistikoa)

- EUSKAL HERRIA
- - - EUSKAL AE
- - - IPARRALDEA
- - - NAFARROA

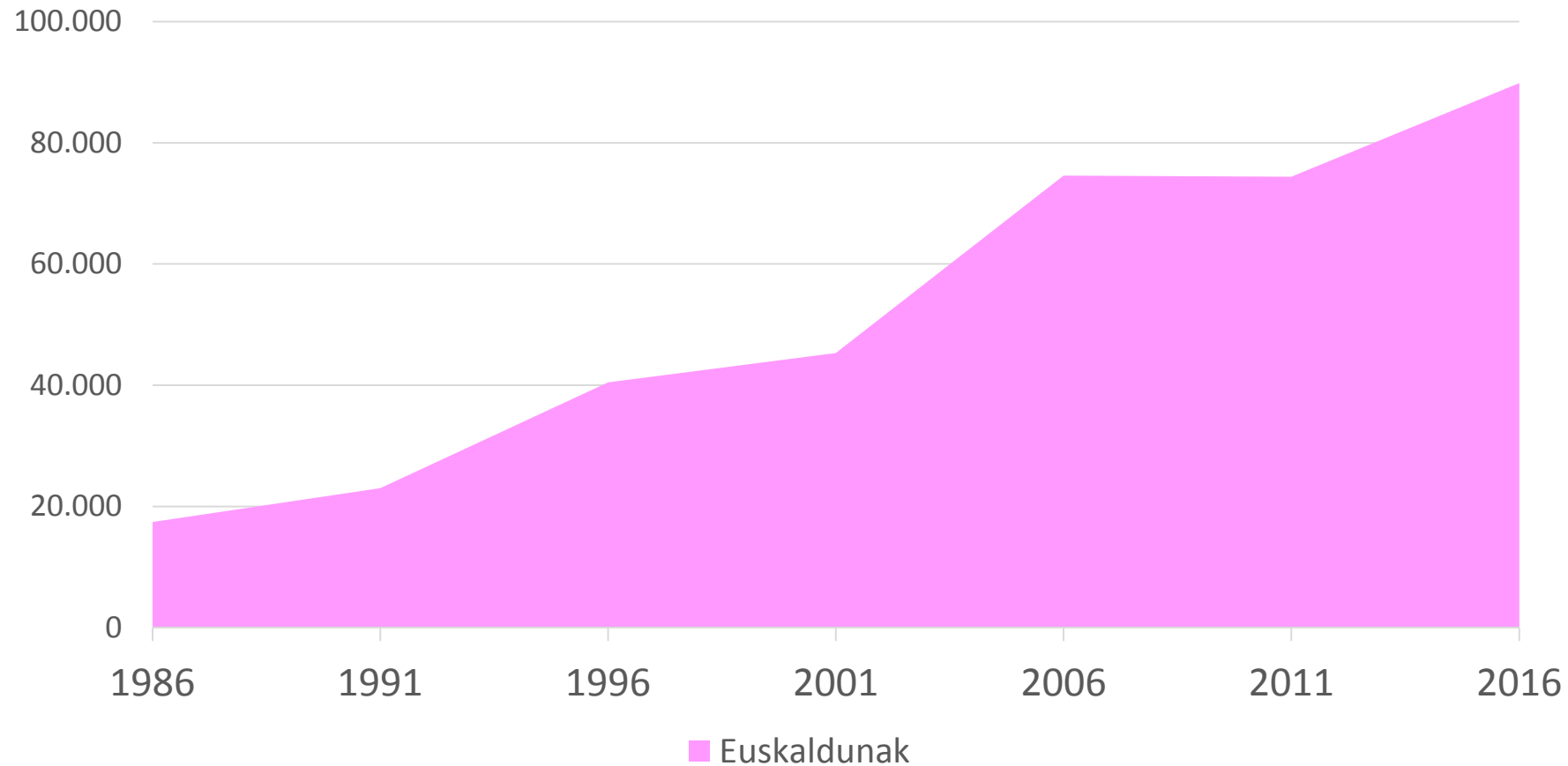
Bilakaera kuantitatiboa

Ezagutzaren
bilakaera EAEn (2
urtetik gorakoak,
EUSTAT)

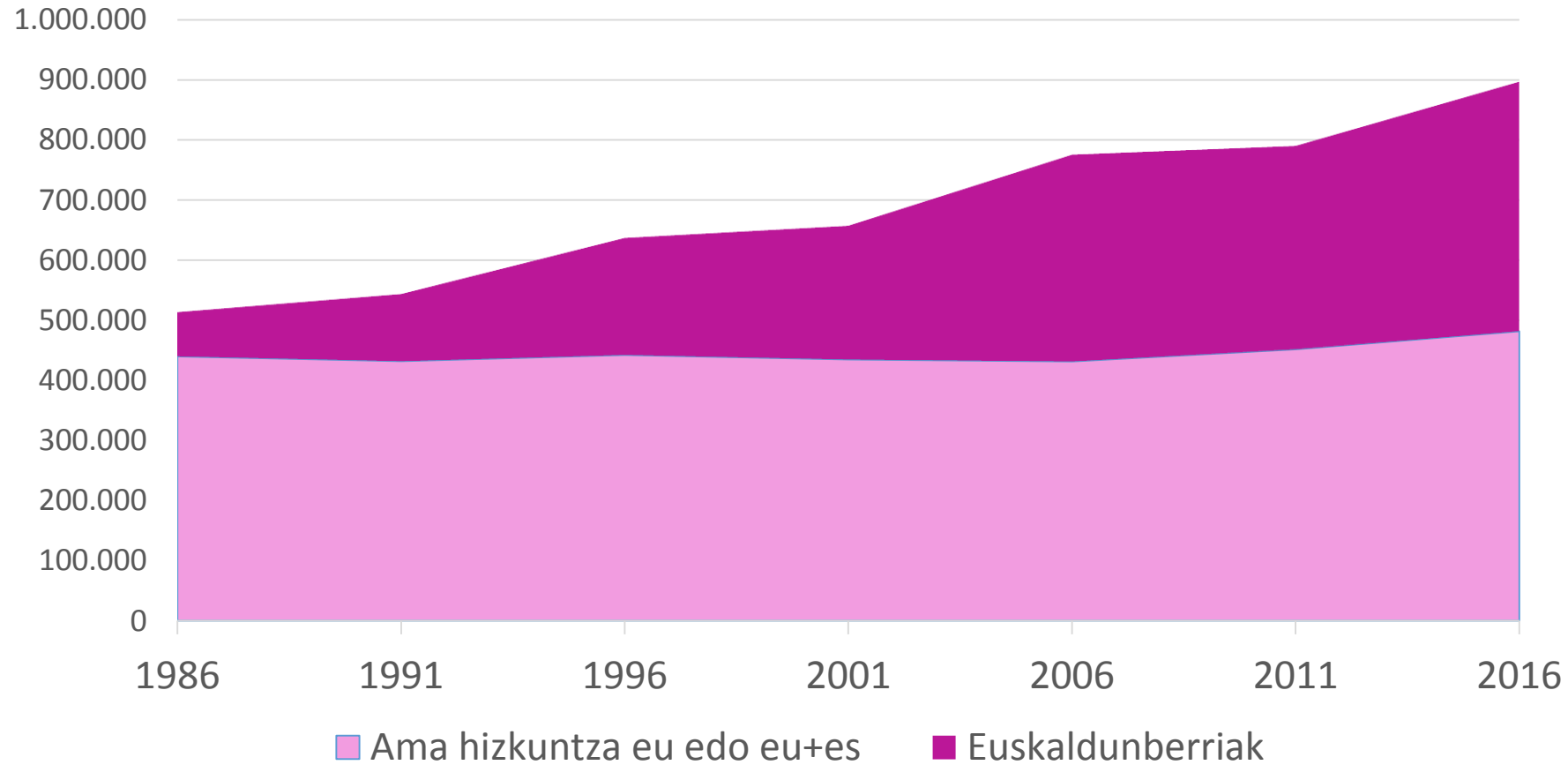
Bilakaera kuantitatiboa

Ezagutzaren
bilakaera Araban
(2 urtetik
gorakoak, EUSTAT)

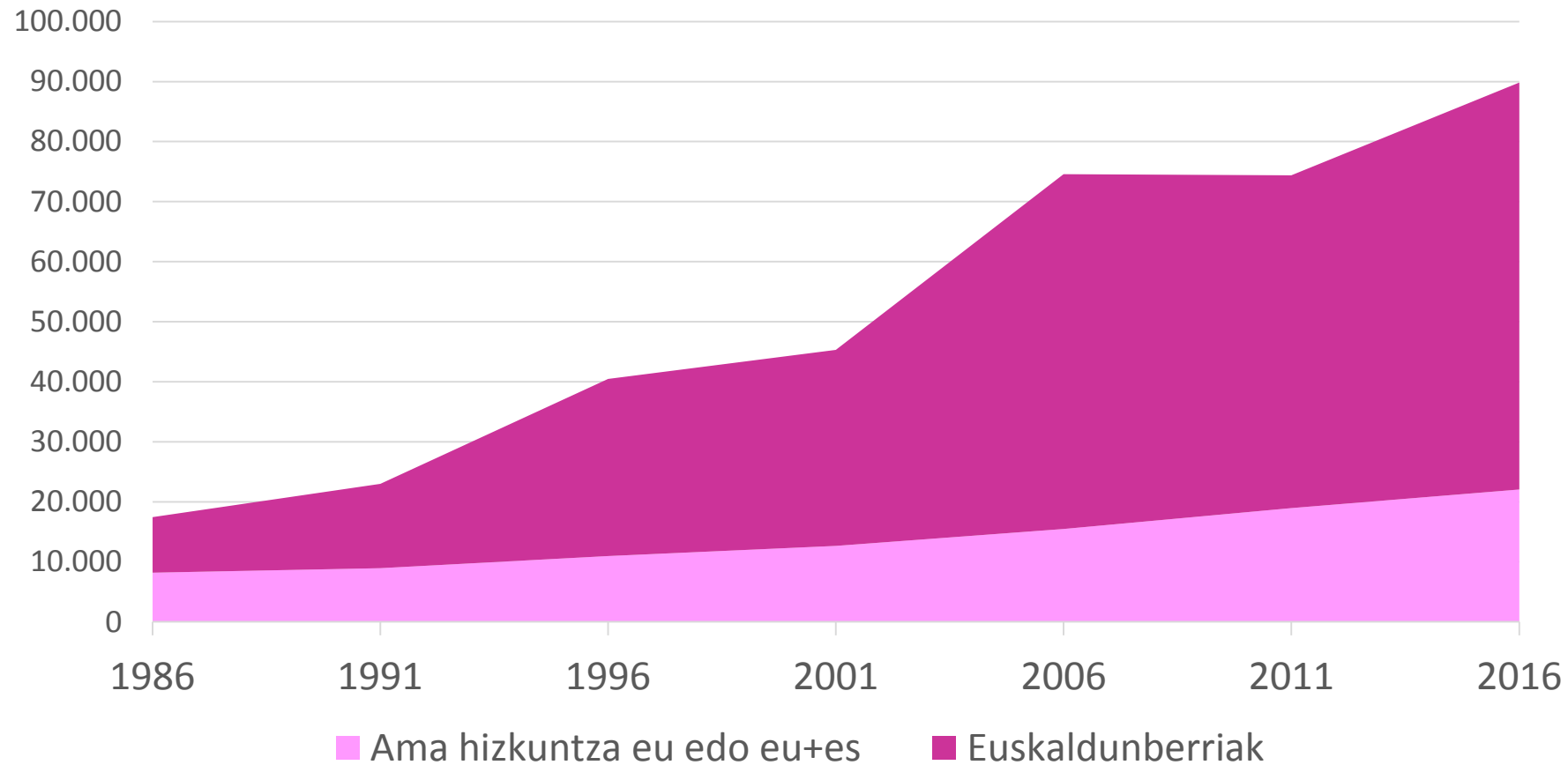
Bilakaera kuantitatiboa

Ezagutzaren bilakaera EAEn (2 urtetik gorakoak, EUSTAT)

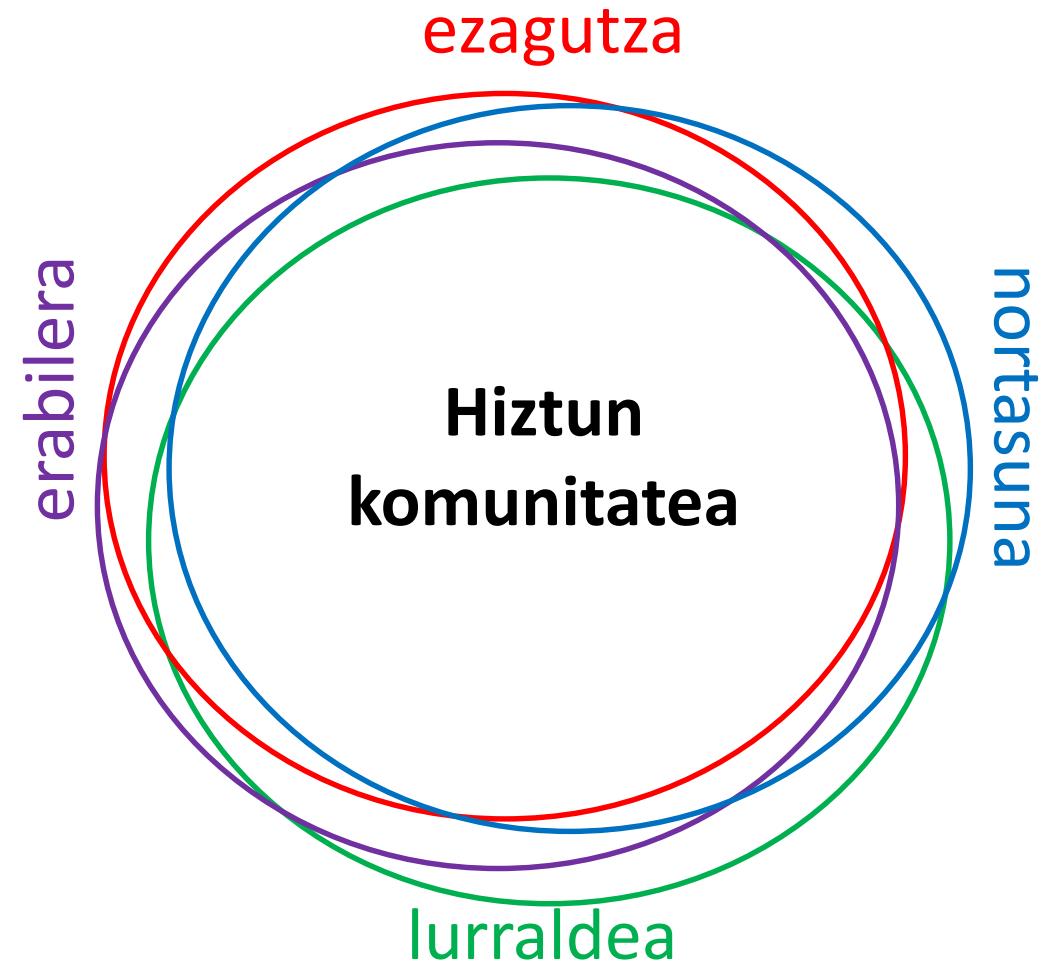

Bilakaera kuantitatiboa

Ezagutzaren
bilakaera Araban
(2 urtetik
gorakoak, EUSTAT)

Bilakaera
kualitatiboa:
hiztun
komunitatea

Bilakaera
kualitatiboa:
Txepetx
(1986)
berrikusiz

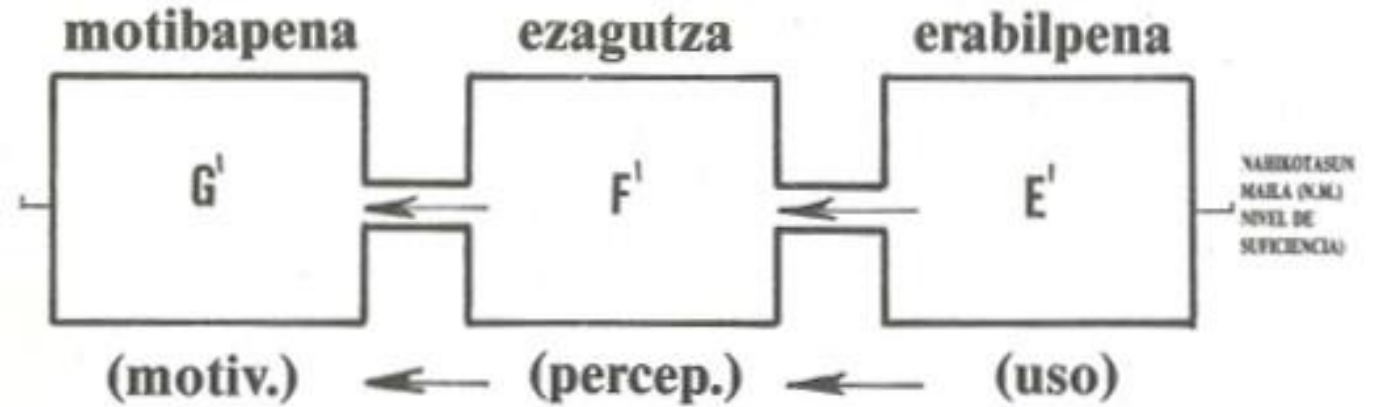

Diagrama n.º 2
Adquisición primaria (recorrido A)

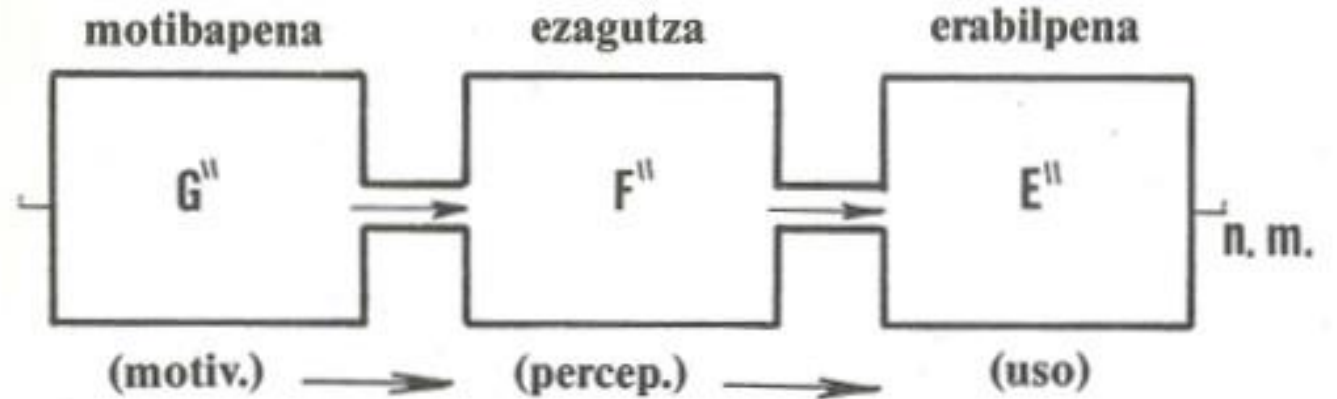
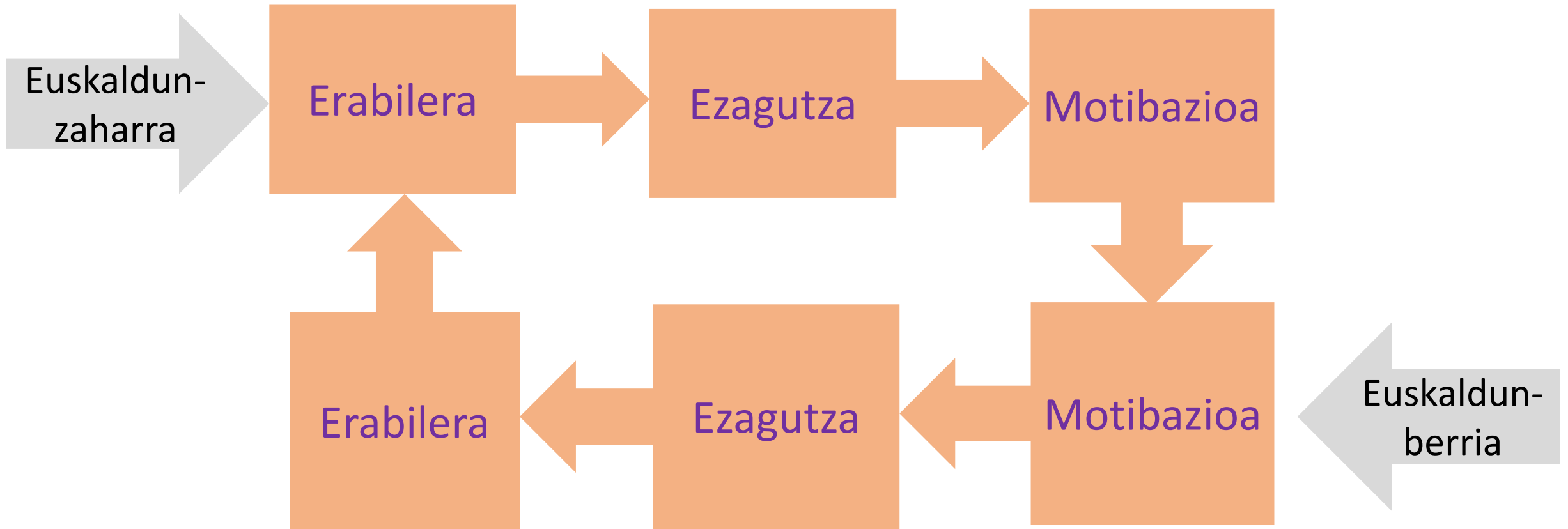

Diagrama n.º 3
Aprendizaje secundario (recorrido B)

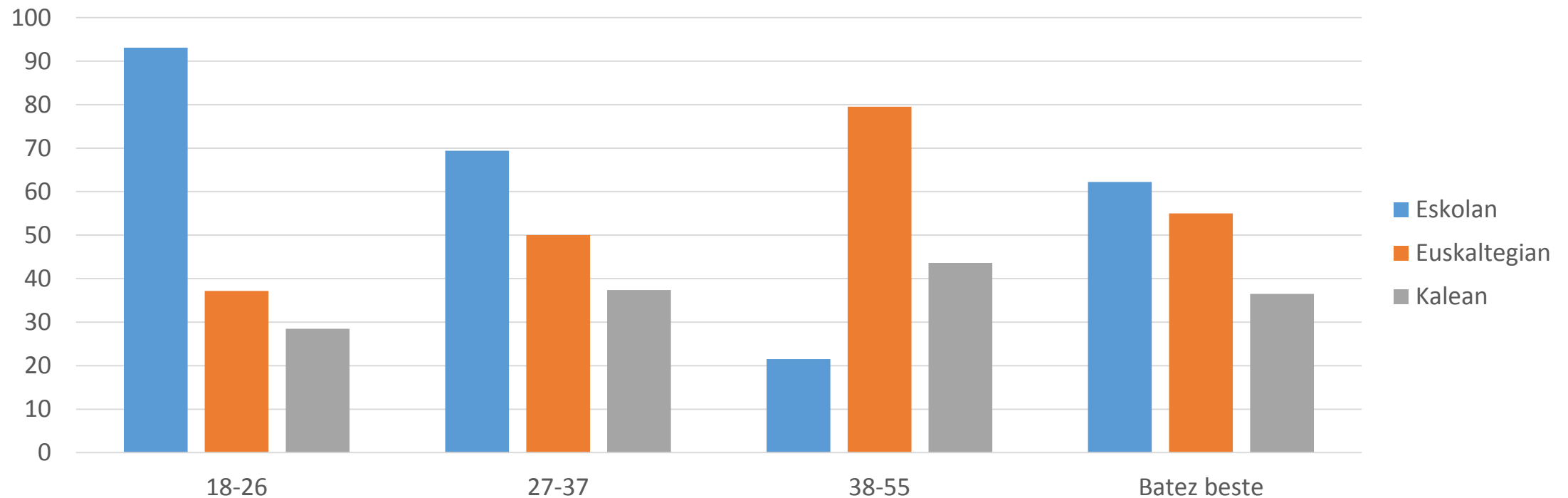
Euskaldun zaharrak eta euskaldun berrien ibilbideak Txepetxen arabera

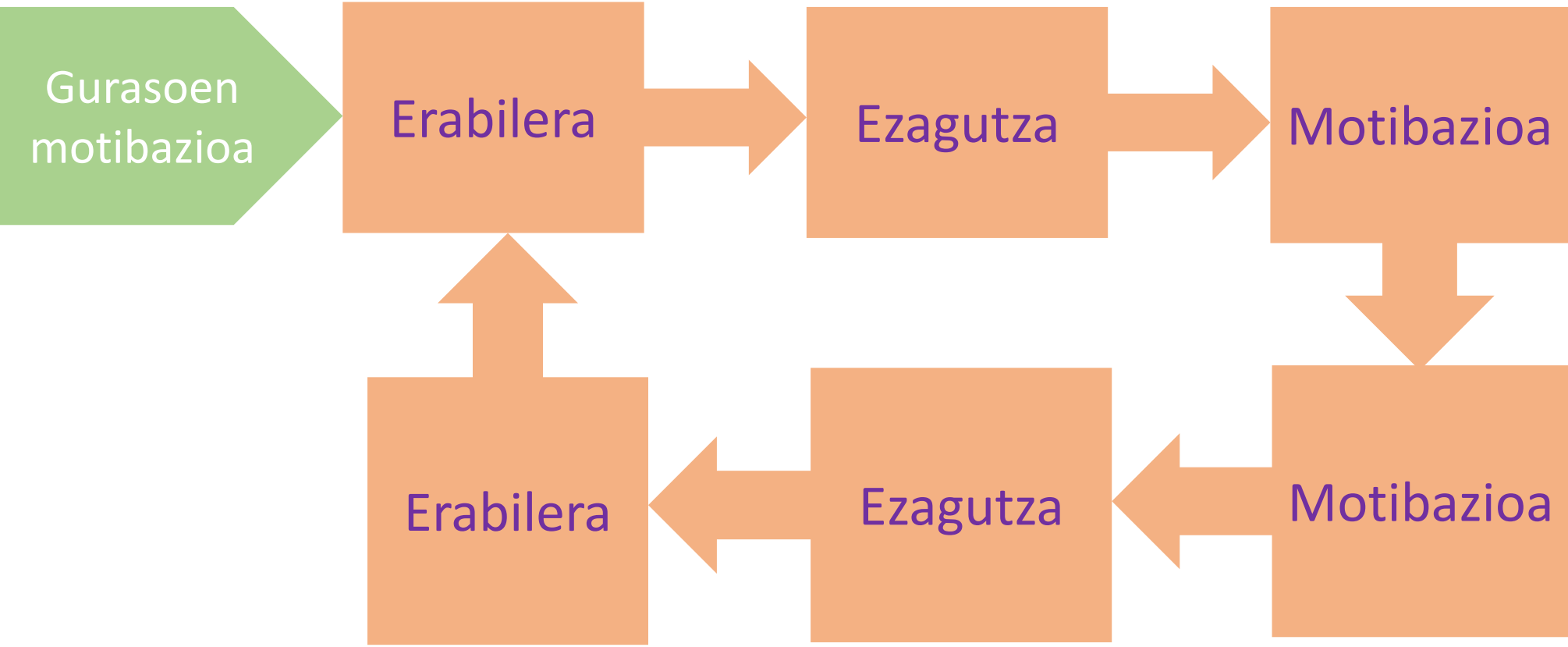
Non ikasi dute euskara euskaldunberriek?

Euskara ikasitako guneak, adinaren arabera (EAE, Ortega eta beste 2016)

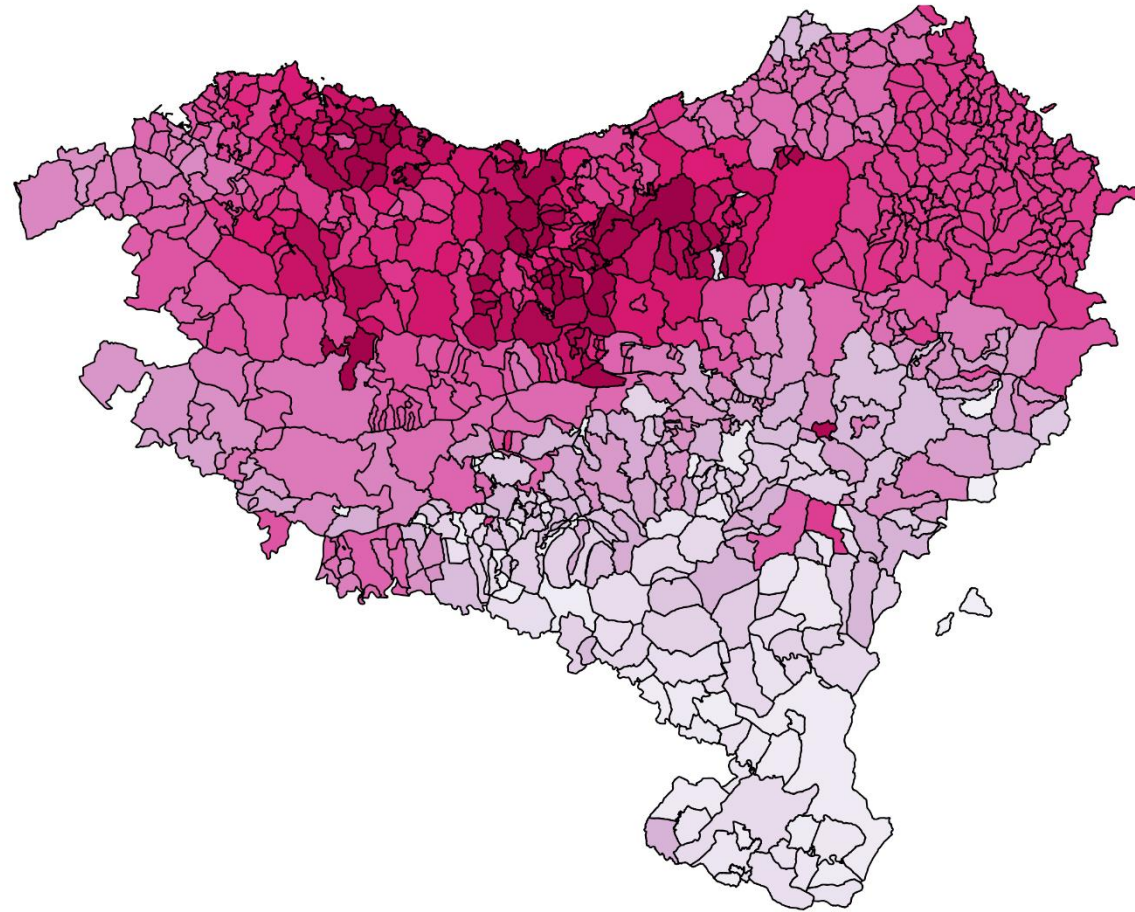

Nola ulertu oraingo errealitatea?

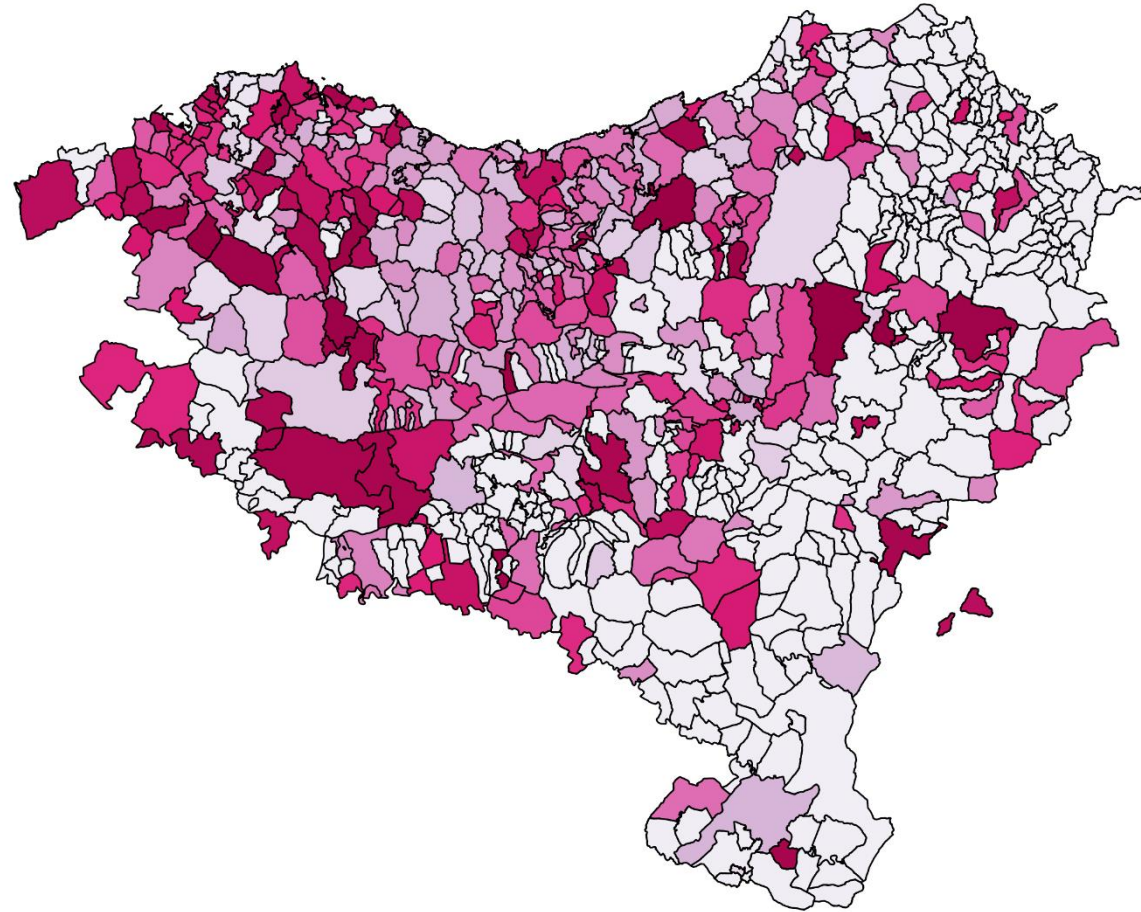
Euskaldunen portzentajea, 2011

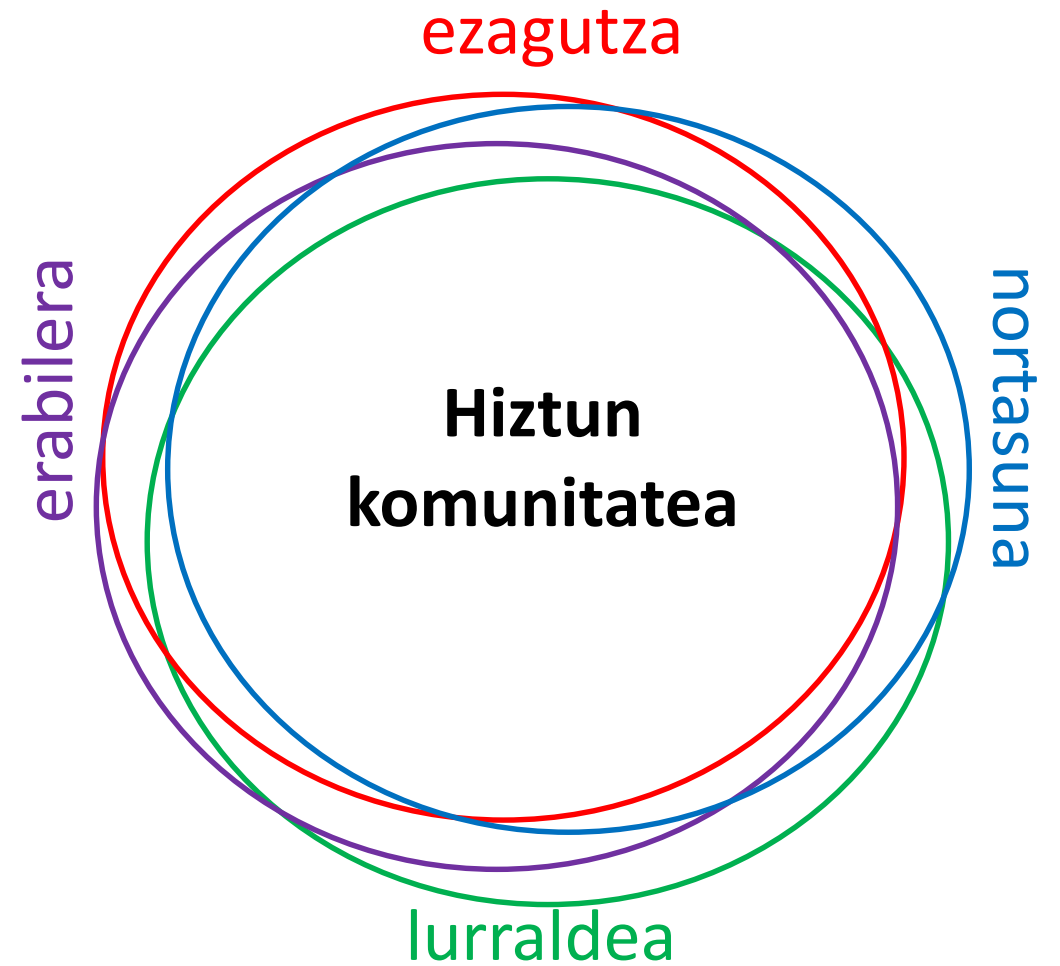
Euskararen
ohiko mapa

Berriaren salmenta tasa (aleak 1.000 euskalduneko, 2011)

Euskararen
beste mapa
bat

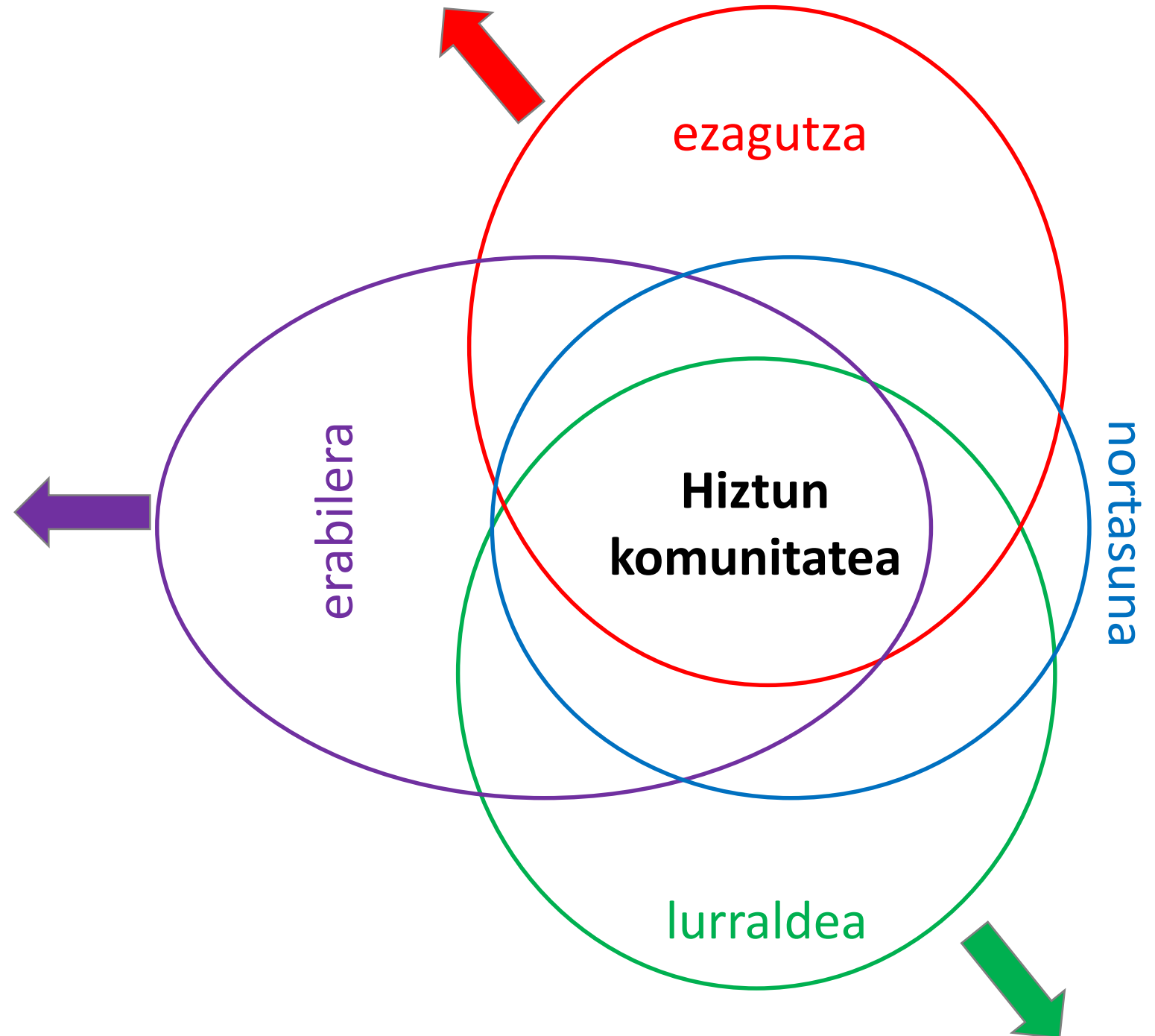

Bilakaera
kualitatiboa:
hiztun
komunitatea

Bilakaera
kualitatiboa:
hiztun
komunitatea

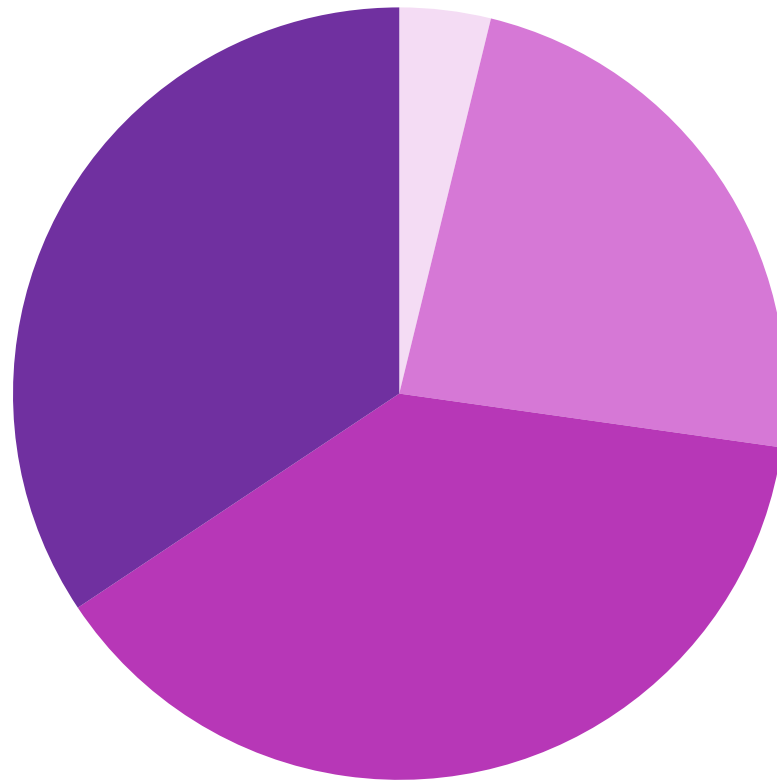

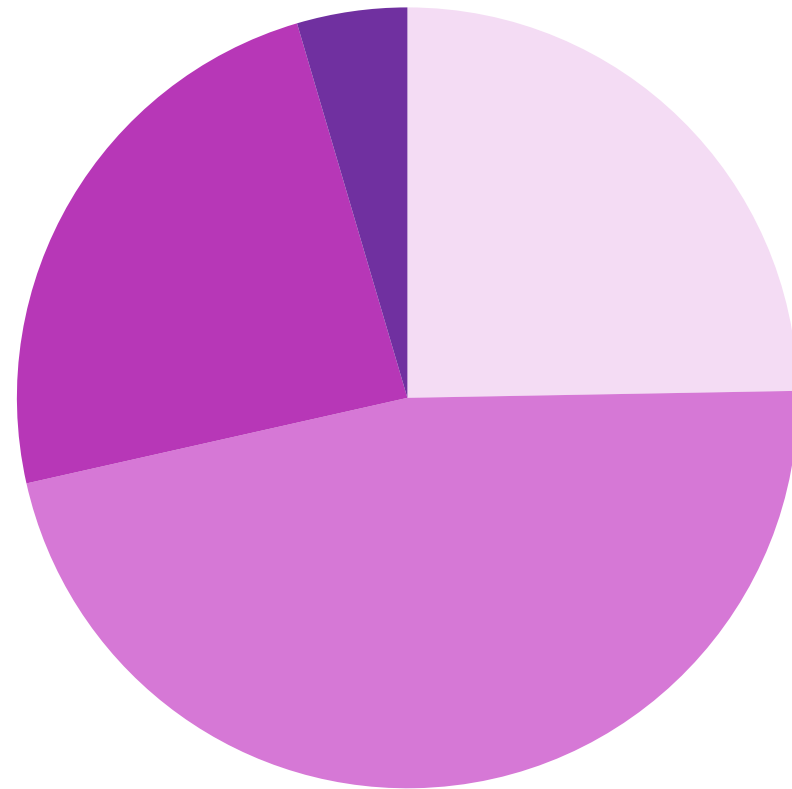
Bizitzaren zenbatekoa egiten dute euskaraz?

(SIADECO 2016)

Euskaldunzaharrek

Euskaldunberriek

- 0-3 artean
- 4-6 artean
- 7-8 artean
- 9-10 artean

Euskaldunzaharrek eta euskaldunberriek ezberdin jokatzen dute (SIADECO 2016)

	Euskaldunzaharra	Euskaldunberria
Euskarazko prentsa, bi irakurrienen artean	28	10
Azken urtean euskarazko libururik irakurri dute (aisialdia)	38	27
Azken urtean euskarazko libururik irakurri dute (ikasketak / lana)	18	24
Euskaraz irakurtzeko ohitura/erraztasun falta	37	52
Euskal musika (egungoa edo herrikoia) gustukoena	25	7
Euskarazko kontzerturik ez, azken urtean	48	59

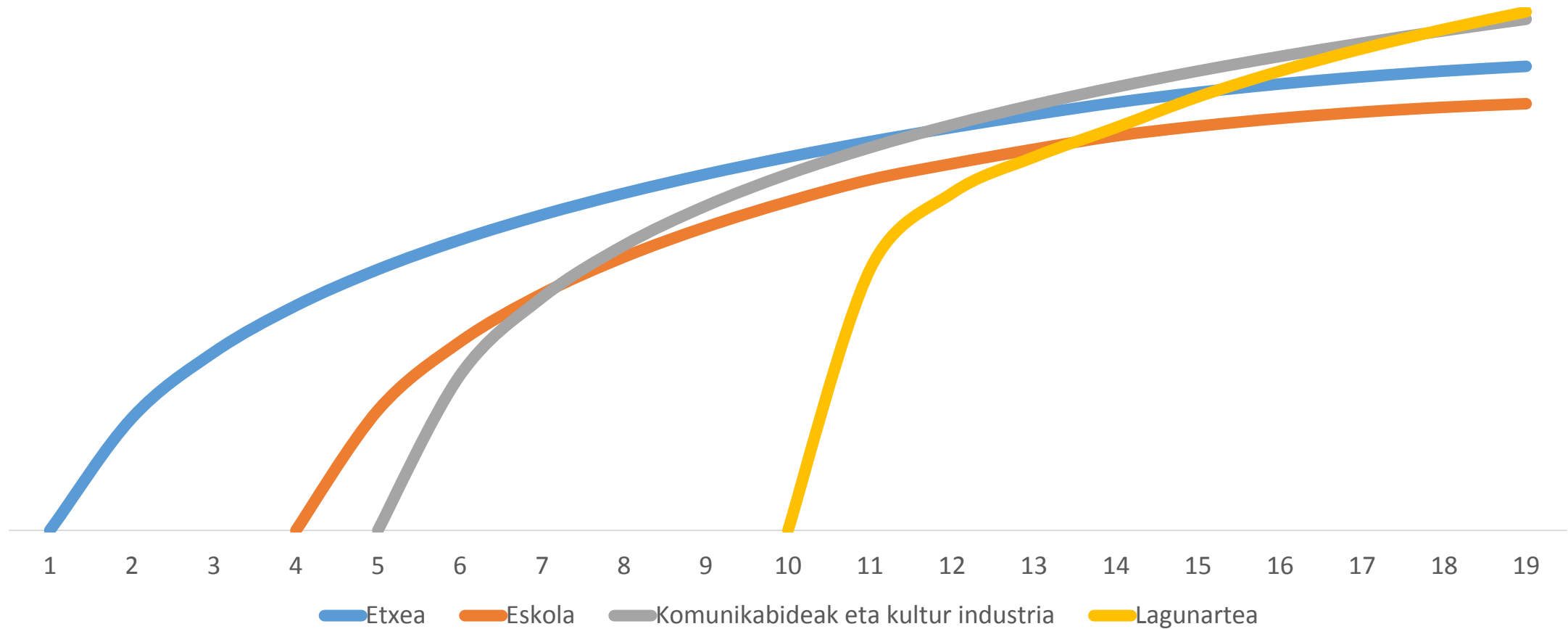

Euskaldun berriak sozializatu beharra

- **Sozializazioa: banakoa pertsona bihurtzen duen prozesua (izaki izatetik izaki sozial izatera).**
  - Kulturaren barneratzea.
  - Hizkuntza, transmisio bide garrantzitsuena.
  - **Lehen sozializazio** eragile nagusiak:
    - Etxea
    - Eskola
    - Lagunartea
    - Komunikabideak (zentzu zabalean hartuta).
  - **Bigarren sozializazioa** (lantokia, interes taldeak, e.a.).

Sozializazio eragile nagusiak adinean zehar

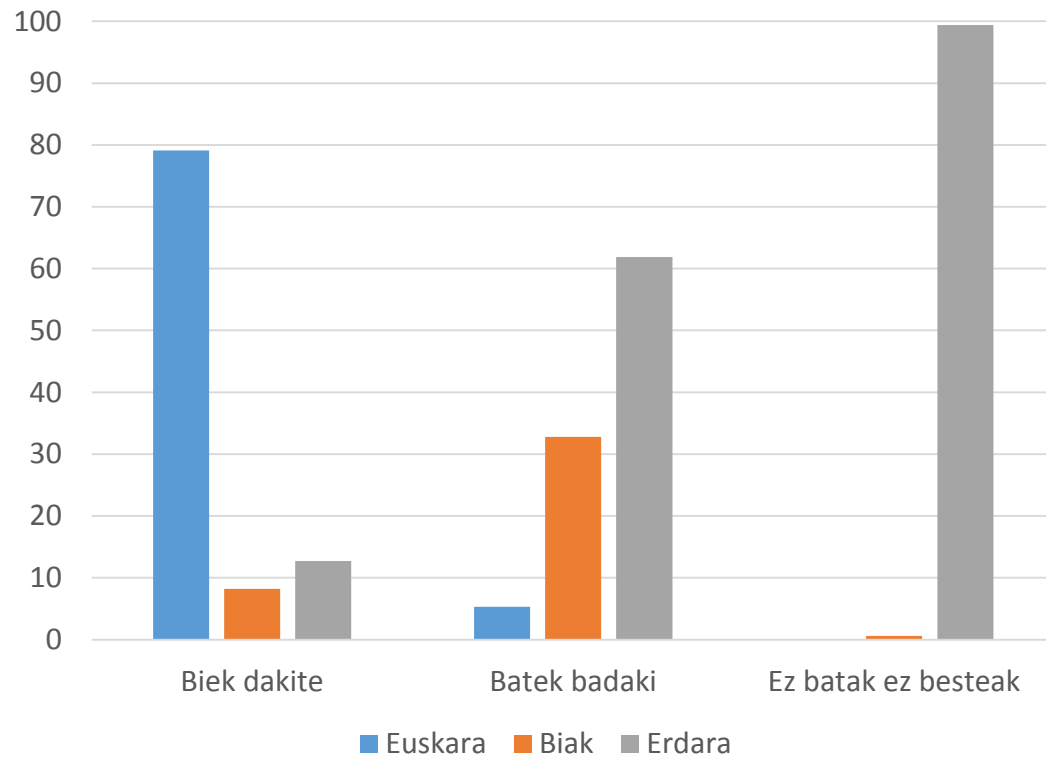

Sozializazio eragile nagusiak euskalduntze faktore gisa.

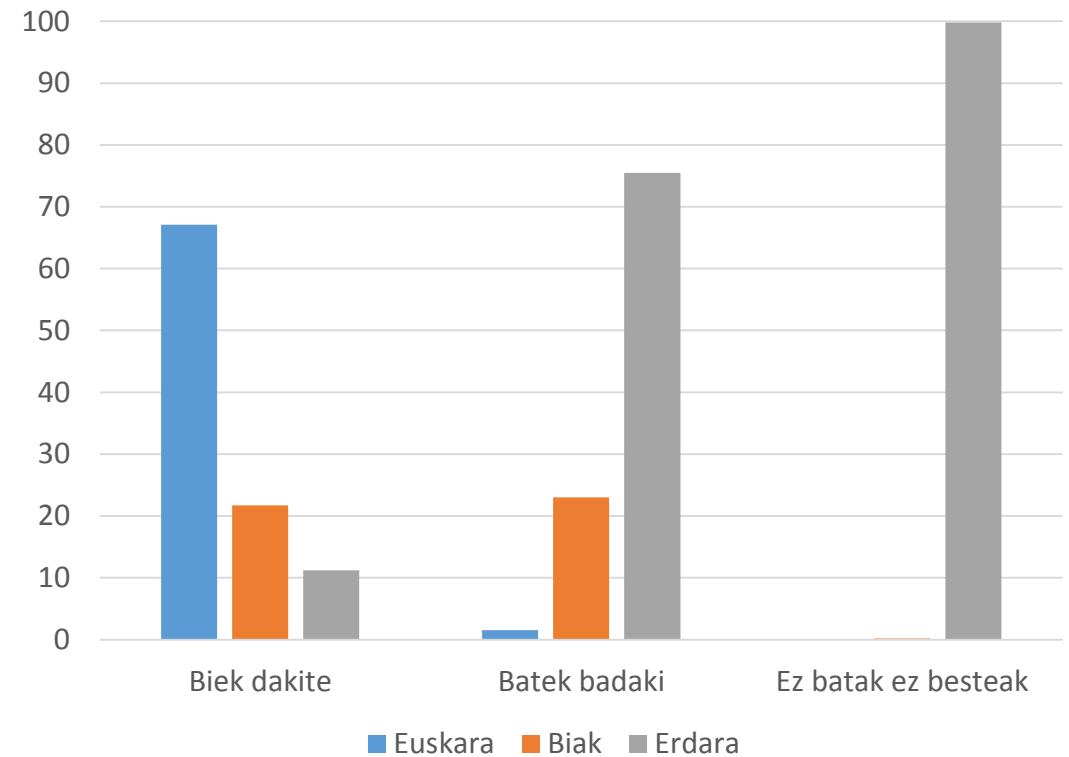
	Ezagutza	Erabilera	Nortasuna
Etxea / Familia	Eskolaratu Hizkuntza transmititu	Arloko erabilera	Euskaltasuna
Eskola	Ikaskuntza	Arloko erabilera	
Lagunartea	Ezagutza trinkotu	Arloko erabilera	Taldetasuna (mikro)
Komunikabideak eta kultur industria	Ezagutza trinkotu	Arloko erabilera	Taldetasuna (makro)

Familiaren ekarpena ezagutzan.

Seme-alaben lehen hizkuntza, gurasoen gaitasunaren arabera (Euskal Herria, Inkesta Soziolinguistikoa, 2016)

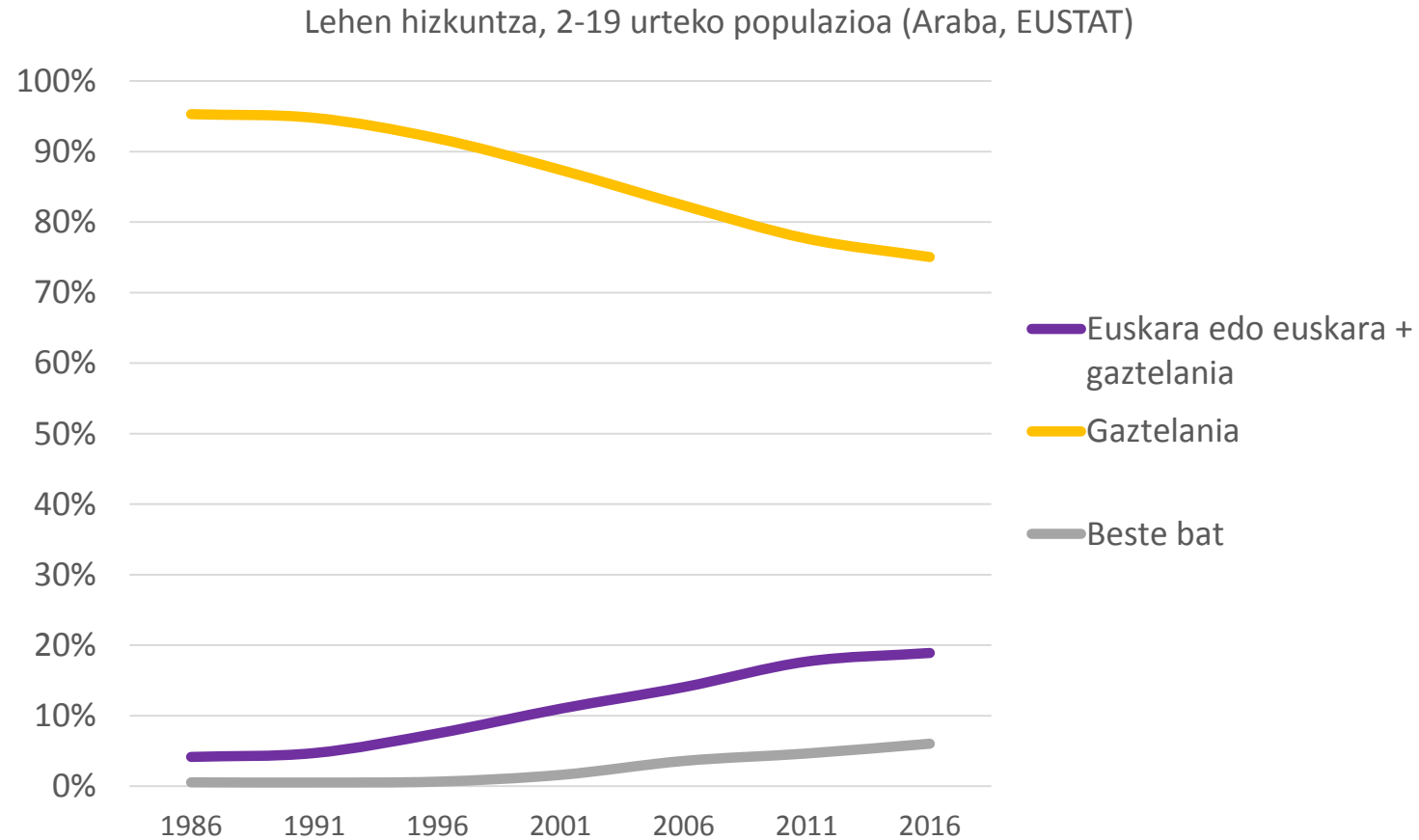

Seme-alaben lehen hizkuntza, gurasoen gaitasunaren arabera (Araba, Inkesta Soziolinguistikoa, 2016)

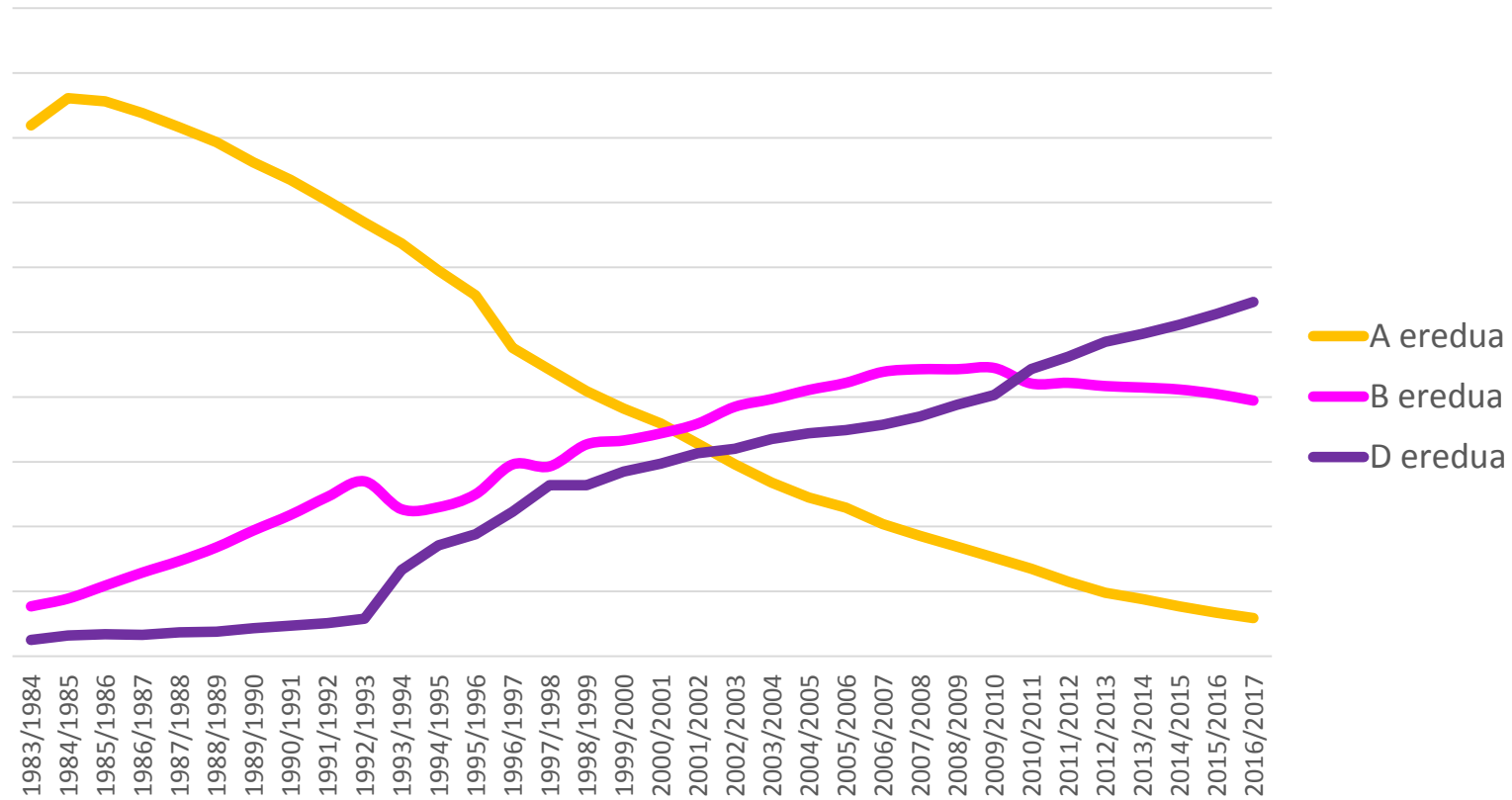
Familiaren ekarpena ezagutzan era erabileran.

Eskolaren ekarpena ezagutzan.

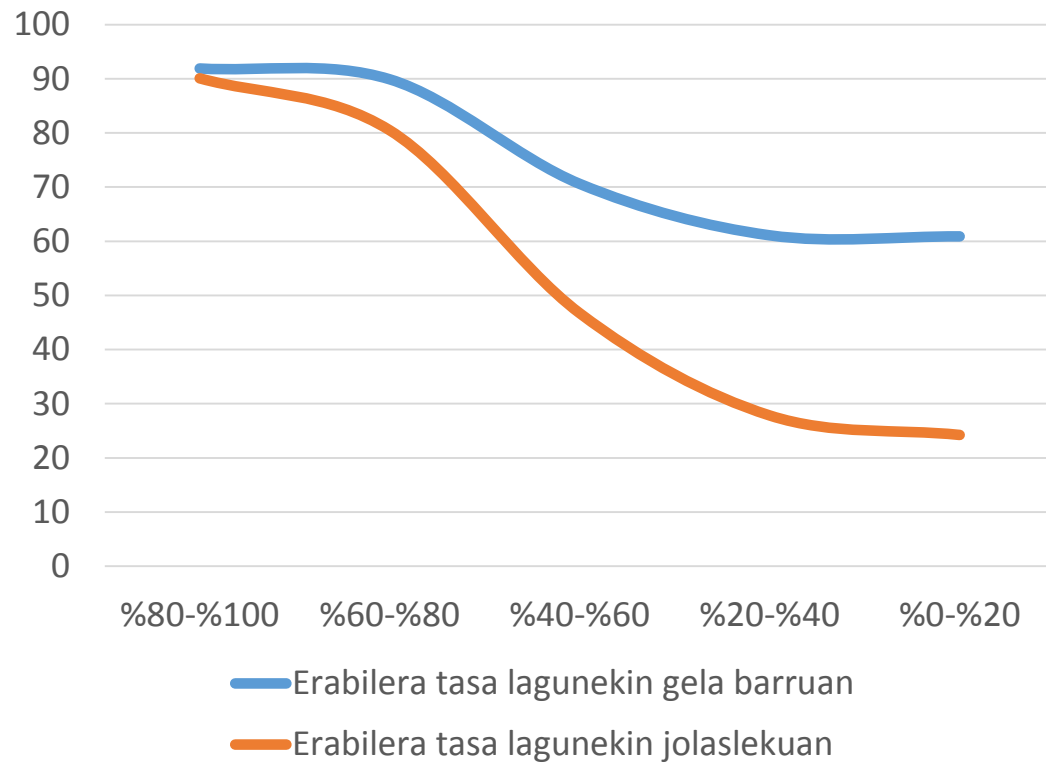
Lehen hezkuntzako ereduen bilakaera Araban

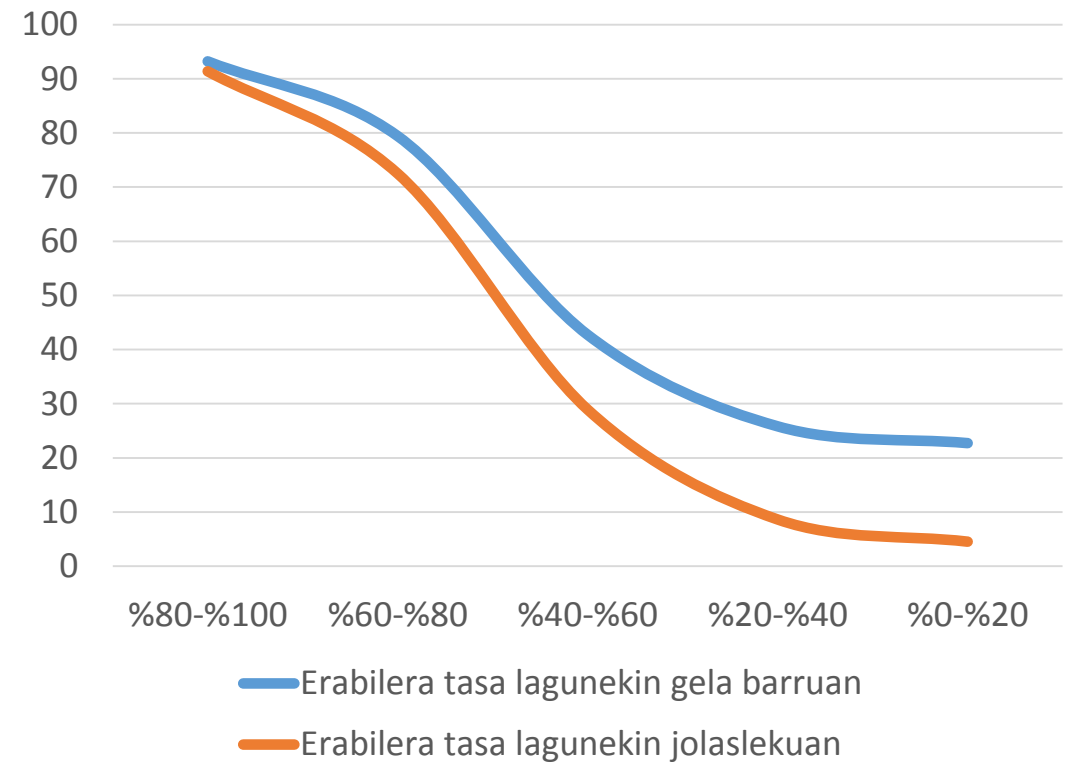

Eskolaren mugak.

9-10 urteko ikasleen erabilera tasa (EAE, Arrue Ikerketa, 2015)

13-14 urteko ikasleen erabilera tasa (EAE, Arrue Ikerketa, 2015)

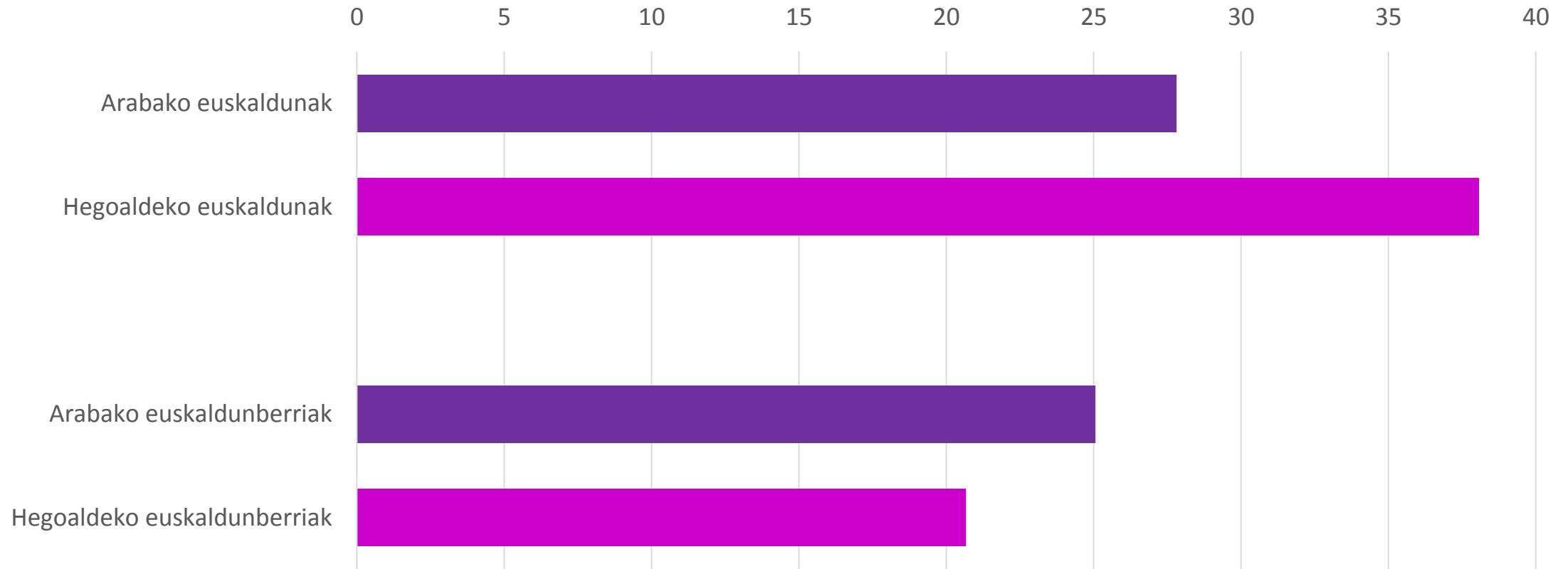
Lagunartea.

- Eragiteko eremu zailena.
  - Egitura konplexukoa.
  - Zeharka eragin beharrekoa: jarduera antolatu edota gidatuak, erreferenteak, kultura, komunikabideak...

Komunikabideak: egunero euskarazko komunikabiderik kontsumitzen duten euskaldunen portzentajea (CIES, 2018)

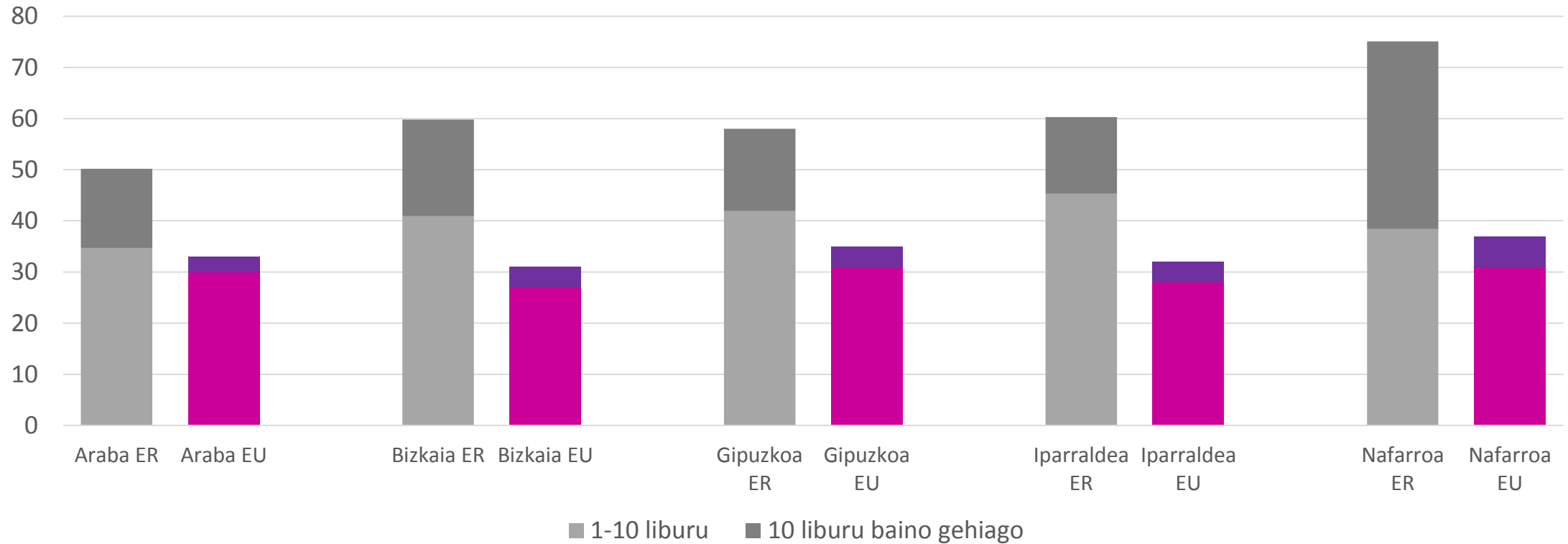
Egunero euskarazko komunikabiderik kontsumitzen duten euskaldunen % (CIES, 2028)

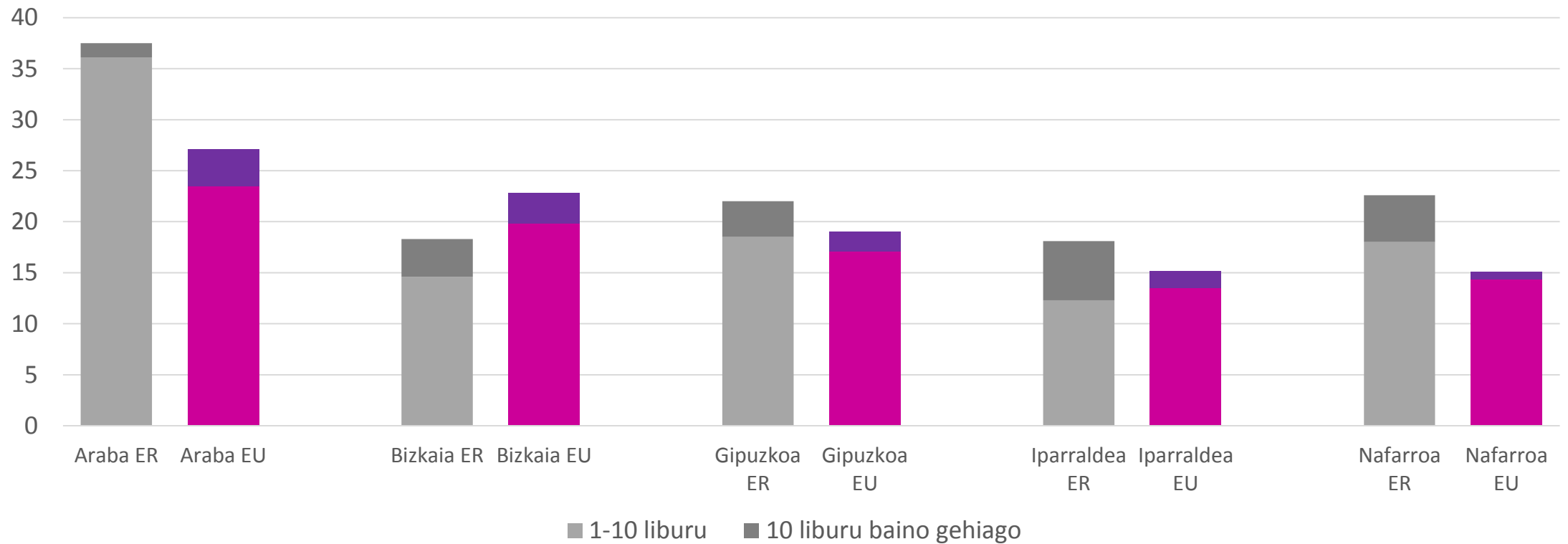
Liburuen irakurketa ohiturak.

Azken urtean irakurritako paperezko aisialdi liburuak (SIADeco, 2016)
(ER: erdarazkoak; EU: euskarazkoak, euskaldunen artean)

Liburuen irakurketa ohiturak.

Azken urtean irakurritako paperezko lan edo ikasketa liburuak (SIADECO, 2016)
(ER: erdarazkoak; EU: euskarazkoak, euskaldunen artean)

Komunikabideetan eta kulturen eragiteko oinarritzko hiru ideia:

- **Lehena: euskara ez da arazoa.**
  - Hizkuntza gutxiaren desabantailak:
    - Ohiturazkoak.
    - Irudizkoak.
    - Erregistroz eta gaitasunezkoak.
    - E.A.
  - Hizkuntza gutxiaren abantailak:
    - Nortasun etnolinguistikoa.

Komunikabideetan eta kulturen eragiteko oinarritzko hiru ideia:

- **Bigarrena: euskaldunak elebidunak gara.**
  - Ez dugu nortasunagatik soilik kontsumitzen.
  - Merkatu legeak aplikatzen zaizkigu.
  - Elebakarrek baino eskaintza handiagoa daukagu.

Komunikabideetan eta kulturen eragiteko oinarritzko hiru ideia:

- **Hirugarrena: krisi kultural baten erdian gaude.**
  - Sozializazio eragile berriak: GAFA eta enparauak.
  - Kultur pratiken joerak aldagai mundo osoan.
  - Aldaketen abiada ikaragarria:
    - Facebook: 2006
    - Iphone: 2007
    - Twitter: 2007
    - Tableta: 2010
    - Whatsapp: 2009
    - Netflix (Espainia): 2016

Euskarazko kultur kontsumoa ulertu nahirik. Arabatik begirada.

Josu Amezaga
NOR Ikerketa Taldea, EHU

Soziolinguistika hiztegi txikia. Arabatik Euskal Herrira Hausnartu

2019ko urtarrilak 29

OIHANEDER EUSKARAREN ETXEA
GASTEIZKO KAFE ANTZOKIA

